

N:

Invasjonen av England

Ivar ga med begge hender til alle som ville bosette seg på slottet og folk søkte hans råd. Gradvis fikk han en venn i hver mann. Kong Aella lyttet også til hans råd og hadde stor hjelp av ham til å styre landet. Ivar tiltrakk seg mange og de beste krigerne og da han mente han var sterk nok, ba han brødrene sine om å angripe East Anglia med en hær de hadde til rådighet i Danmark og Götaland.

Fiskerne på East Anglias strender vet alt om de blodtørstige skandinavene. Hver sommer i flere tiår har vikingskip lagt til kai her gang på gang, og etterlatt seg sotsorterte ruiner av hus og hauger med lik som de ulykkelige overlevende har begravd. Likevel får utkikkspostene øynene opp når de får øye på vikingskipene i år 865. I motsetning til tidligere er det denne gangen flere langbåter, slik at hele horisonten fylles med seil og master. Den største flåten som noen gang er sett er på vei mot kysten av East Anglia, og engelskmennene vil snart forstå at denne gangen har skandinavene tenkt å bli.

Vikingenes invasjonshær på tusenvis ledes av brødrene til Ivar Benløs, Ubba og Halfdan. De har valgt landingsstedet nøye. Dette året kom en stor hedensk hær til England, fryktssomme munkene nevnt i Anglo-Saxon Chronicle, og de satte opp sine vinterkvarterer i East Anglia.

På 800-tallet besto England av fire uavhengige kongedømmer, hvorav East Anglia var det minste og svakeste.

Den lokale kongen gir umiddelbart opp motstanden mens langskipene glir inn på stranden og kampkledde vikinger hopper i land i svimlende antall. I stedet ønsker kong Edmund de fremmede velkommen som gjester. Han tilbyr dem penger og husly hvis de bare lar være å plyndre hans East Anglia. Beskyttelsespenger har vist seg å være den beste måten for en svak kristen konge å avverge vikingenes herjinger. Denne typen bestikkelser får raskt sitt eget navn: Danegæld.

De skremte innbyggerne i East Anglia må tåle de fremmedes selskap hele vinteren, men de slipper ganske grasiøst, fordi vikingene har større kyllinger å plukke med angelsakserne; Ubba og Halfdan har kommet for å hevne drapet på sin far, Ragnar Lodbrog. I år 865 er motivet for vikingenes angrep mer enn bare ønsket om hevn, behovet for nytt land spiller også inn; skandinavene har opplevd en befolkningseksplisjon, samtidig som de lokale kongene konsentrerer sin makt.

For de frihetselskende vikingene er det derfor på tide å lete etter nye kyster. Den kristne kalenderen er for lengst endret til 865, da Ivar Benløs beordrer brødrene sine til å bryte ut mot East Anglia. I løpet av vinteren har han samlet etterretninger om Nord-Umbria og alt ser lovende ut; kongeriket i nord er svekket og kong Aella er i borgerkrig med stormannen Osbert, som gjør krav på tronen.

Ivar Benløses brødre kan utfordre Aella uten at Ivar trenger å bryte løftet til kongen om at han skal leve i fred med kongen. Ivar regner med at han og brødrene kan vinne en enkel seier hvis han handler raskt. Og det er akkurat det han er forberedt på, for i løpet av vinteren har han samlet en stor flokk med hester i East Anglia. Hæren rir nordover raskt og ingen vet hva som er galt, ettersom vikingene tilbakelegger 300 km på de gamle romerske veiene og nærmer seg York, Nord-Umbrias største by. Herfra kan vikingene kontrollere Nord-England og samtidig ha lett tilgang til Nordsjøen via elven Ouse. York ligger åpent for en dristig fiende; byens ruiner stammer fra romertiden, men innbyggerne regner med

at deres kristne tro er et sterkt skjold mot de gudløse inntrengerne. Men de tar feil; ingen guddommelig kraft stopper Ivar Legless når han ankommer med hestehæren sin 1. november 866, Allehelgensdag. Befolkningen i York er samlet i katedralen, hvor de kristne minnes avdøde kusiner og slektninger. Ingen av dem hører vikingenes fremmarsj og derfor kan de skandinaviske krigerne storme over byens forsømte voller stort sett uten å møte motstand. Vikingene sikret seg raskt kontroll over York, men før det har kong Aella klart å rømme. Aella overtaler erkefienden Osbert til å inngå en våpenhvile. Hvis de forener styrkene sine, kan de gjenerobre York og drive hedningene ut av Nord-Umbria. Palmesøndag 23. mars 867 rykker den forente kristne hæren frem. Aella og Osbert oppfordrer troppene til å kjempe, og de garanterer at gud vil hjelpe dem på denne hellige dagen. Angriperne trenger gjennom Yorks falleferdige forsvar, men bak vollene venter vikingene med økser og sverd og riktignok er vikingene i undertall, men de er dyktigere og mer erfarne krigere enn angelsakserne.

Hedningene forsvarte seg med raseri, hakket dem i stykker og drev dem ut av byen, skrev Asser, som var munk i Wales under vikinginvasjonen. Når dagen slutter flyter gatene med lik. Aella og Osbert er blant de døde. I følge sagaene blir Aella henrettet på en måte som er uten sidestykke i grusomhet til drapet på Ragnar Lodbrog. Etter dette blodbadet innsetter Ivar Benløs en harmløs angelsakser på tronen i Nord-Umbria. Han er bare en marionett for å holde befolkningen rolig mens vikingene tar for seg jord og rikdommer. York er omdøpt til Jorvik. Mange skandinaver slår seg ned i byen, men ikke Ivar. Tørsten hans etter blod er ennå ikke slukket og snart er vikinghæren på gang igjen. Vikingenes høvding har rettet blikket mot sør, hvor kongeriket Mercia byr på nye muligheter for plyndring og erobring. Når innhøstingen begynner i 868, drar Ivar og hans hær til Nottingham. I likhet med York faller byen lett, men snart nærmer kristne hærer seg for å kaste vikingene ut igjen. Mercias kong Burgred har samlet alle troppene sine og en hær fra naboriket Wessex har ankommet for å hjelpe. Ivar barrikaderer seg i Nottingham, som ligger høyt over elven Trent, men han ønsker ikke å bli utsatt for en lang og risikabel beleiring. Derfor viser den barske vikingen seg fra sin mest diplomatiske side; han brukte slu tale, og som en slu rev, vant han freden, bemerket historikeren Henry av Huntingdon. Ivar snakker seg ut av byen Nottingham og når hæren hans forlater byen, senker freden seg over Mercia.

Vikingene avlegger i stedet sine gamle verter i East Anglia et besøk. Før Ivar invaderer, lar han sitt offer underkaste seg igjen. Kong Edmund må anerkjenne vikinghøvdingen som sin overherre, gi avkall på kristendommen og hylle de nordiske gudene. Men svaret er et blankt avslag. En kristen konge har ikke så mye kjærlighet til livet sitt at han ønsker å overgi seg til en hedensk gud, fastslår Edmund med verdighet. Ivar er forberedt på den kristne kongens svar og vikingene strømmer umiddelbart over grensen. Kong Edmund kjempet mot dem, men danskene vant en stor seier og felte ham, fortalte munkene bak den angelsaksiske krøniken. Andre kilder sier at vikingene fanget Edmund levende. 20. november 869 blir kongen slått, bundet til et tre og skutt med piler til han ser ut som et pinnsvin og til slutt hogger de hodet av ham.

